

KAROLOVI KMEŤKOVI

Bratislava 19. marca 1948

Excelencia!

K Vášmu listu z 20. februára 1948 vo veci prekladania rehoľných síl prosím, aby ste prijali toto vysvetlenie:

Pri prekladaní rehoľných učiteľských síl pridržovali sme sa presne Vašou Excelenciou spomínanej dohody. Neprekladali sme rehoľnice na miesta, kde niet kostola. Vo veciach ubytovania, keďže my nemáme možnosti, žiadali sme patričných zástupcov cirkvi, aby nám pomocou svojich orgánov pomohli a určili obce, v ktorých by ubytovacie možnosti boli. Toto nám ochotne prisľúbili, ale ani po urgenciách nedodržali v žiadnom prípade. Pre tieto príčiny nastali niektoré — počtom málo — nedorozumenia, na ktorých vinu nenieslo školstvo. Zdá sa dokonca, že všetky dobré snahy školstva boli v základoch zneвозмоžňované. Každé preloženie bolo odmietané formulou podľa jednej šablóny, čo — zdá sa — svedčí o tom, že vec bola organizovaná z jedného centra. Teraz už nemôžeme nič iné robiť, ako pridržať sa zákonnej služobnej pragmatiky. Nezodpovedá skutočnosti, že by sme v civilných prípadoch pokračovali inak.

Prijmite, prosím, moje uistenie, že dobrá vôľa, ktorá na našej strane nechýbala, jestvuje i naďalej, aby sa tieto veci riešili k obojstrannej spokojnosti a porúčam sa Vám

s prejavom úcty

L. Novomeský

Karol Kmeťko (charakt. pozri v I. zv. str. 59) vtedajší slovenský arcibiskup rím. kat. cirkvi. Novomeský použil koncept prednostu II. odboru F. Kráľa.

Povereník školstva sa sám obrátil na arcibiskupa 24. III.: „Excelencia! Zamýšľal som vykonať u Vás ná-

vštevú vo funkcii povereníka, ktorý má tiež na starosti oslavy storočnice zrušenia poddanstva, ktoré sa poriadajú 3. a 4. apríla v Nitre, no tak sa vidí, že pred sviatkami ani tesne po nich nebudem môcť túto návštevu vykonať a tak Vás touto cestou chcem poprosiť o priazeň pre toto, nepochybne významné, podujatie.

Predovšetkým Vás prosím, ak Vám to zdravotný stav dovolí, o Vašu osobnú účasť na podnikoch, ktoré budú dňa 3. a 4. apríla.

Dalej Vás prosím, aby bohoslužby dňa 4. apríla boli prispôbené podľa žiadosti prípravného výboru jubilejných osláv programu slávností. Prípravný výbor požiadal, aby bohoslužby vo všetkých kostoloch boli ráno od 7.30 do 8.30 a bolo by dôstojnému priebehu osláv na prospech, keby doba ostatných bohoslužieb bola mimoriadne prispôbená dobe slávností.

Dúfam, Excelencia, že budem mať osobne príležitosť poďakovať sa Vám za porozumenie i za ochotu a prosím, aby ste prijali uistenie o mojej úcte."

Nitriansky arcibiskup odpovedal 30. III., že by bol úprimne rád, keby sa mohol s povereníkom stretnúť na oslavách a osobne ho privítať. Zdravotný stav mu však asi nedovolí zúčastniť sa na nich. Farský úrad sa už dohodol s prípravným výborom o bohoslužbách 4. IV. 1948.